

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

12-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI**

№ 12 (5) – 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent;

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent;

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.;

Jabborova Charos Aminovna - iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Qodirova Muqaddas Tog'ayevna - filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b.,;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD);

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari

doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD).

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Hadjamuratova Matlyuba Xoshimovna</i> O'ZBEKISTONDA TA'LIM TIZIMIDAGI INNOVATSION ISLOHOTLARNING NATIJALARI.....	13-16
<i>Равшанов Махмуд</i> ЗАСЛУГИ АЛИШЕРА НАВОИ В ИЗУЧЕНИИ РАЗВИТИЙ ТЮРКСКИХ ЯЗЫКОВ	17-19
<i>Tursunov Bekzot Yandashevich</i> FARG'ONA VODIYSIDA HASHAR YO'LI BILAN QURILGAN GIDROINSHOOTLAR TARIXIDAN	20-24
<i>Jumaboyev Azizjon Sayfiddin o'g'li, Shenkar Michael</i> SHARQ MAMLAKATLARIDA MIRZO ULUG'BEK ILMIY MEROSINING O'RGANILISHI	25-30
<i>Esanova Nilufar</i> O'ZBEKISTON–ROSSIYA ENERGETIK ALOQALARI TARIXI:LUKOYL MISOLIDA	31-36
<i>Asadova Ra'no Baymanovna</i> OLIY TA'LIM VA ILMIY-TEXNIK HAMKORLIK: O'ZBEKISTON HINDISTON HAMKORLIGINING ILMIY SALOHİYATI VA ISTIQBOLLARI ...	37-40
<i>Aytmuratova Janilsin</i> FROM THE HISTORY OF THE DEVELOPMENT OF ARCHAEOLOGICAL SCIENCE IN KARAKALPAKSTAN	41-44
<i>Toreniyazov Jalgas Yerjanovich, Rzaeva Manzura Abatovna</i> JANUBIY OROL BO'YI SHAHARLARI TARIXI BO'YICHA MANBALAR (SHARQ MANBALARI).....	45-49
<i>Baqoyev Umidjon Shuhrat o'g'li</i> ABBOS I VA VALI MUHAMMADXON O'RTASIDAGI SIYOSIY ALOQALAR	50-55
<i>Mo'minov Xusanboy Madaminjonovich, Qodirjonov Omadjon Tavakkaljon o'g'li</i> ANDIJON VILOYATI SUV XO'JALIGI BIRLASHMASI FAOLIYATI TARIXIDAN (1991-1996-YILLAR MISOLIDA).....	56-60
<i>Elboyeva Shaxnoza</i> XOTIN-QIZLARNING PEDAGOGIK FAOLIYATDA TUTGAN O'RNI: TARIXIY JARAYON VA HOZIRGI TENDENSIYALAR	61-65
<i>Choriyeva Nargiza Ibotovna</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASIDA TURIZM SOHASINING HUQUQIY ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	66-69
<i>Fayzullayev Oybek</i> O'RTA OSIYO XONLIKLAR TARIXINI O'RGANISH (XIX ASR OXIRI – XX ASR BOSHIDAGI RUS MANBALARI ASOSIDA)	70-74
<i>Norboyev Ravshan Saydulla o'g'li</i> SHIMOLI-G'ARBIY BAQTRIYANING ELLINIZM DAVRI ARXEOLGIK YODGORLIKLARI TIPOLOGIYASI	75-79
<i>Rajabova Nazira Shaxobovna</i> O'ZBEK XALQ AFSONALARIDA AYOL OBRAZLARINING TASVIRLARI	80-84

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Gabbarov Sabit Nietali'evich

QO'Y VA ECHKILAR BOSH SONINI EKONOMETRIK MODELLAR ASOSIDA
PROGNOZLASH VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI
(QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI QO'NG'IROT TUMANI MISOLIDA) 85-89

Xolmurotov Fozil

XORAZM VILOYATIDA EKSPORT NATIJALARI VA REAL SEKTOR
RESURSLARI O'RTASIDAGI KO'P O'LCHOVLI BOG'LIQLIK 90-103

Raximov Faxriddin Shavkatovich

TA'LIM TASHKILOTLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING MARKETING
SAMARADORLIGIGA TA'SIRI 104-116

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Xoliqov Yunus Ortiqovich

YANGI O'ZBEKISTONDA MILLATLARARO MADANIYATNI
YUKSALTIRISH STRATEGIYASI 117-121

Farxodjonova Nodira Farxodjon qizi

JADIDLAR MEROSI VA ZAMONAVIY JAMIYAT BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA
MA'NAVIY QADRIYATLARNING ROLI 122-128

Jumayeva Shaxlo Suyunovna

TALABALARDA INTELLEKTUAL MADANIYATNI SHAKLLANTIRISH OMILLARI 129-133

Yazdonova Saxiba Kurbanovna, Sanaqulov Sardor Isaqulovich

SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI BOSHQARISH METODIKASI 134-138

Danabayev Xurshid Napasovich

SPORT TURLARI VA FALSAFIY-ESTETIKANING DIALEKTIK TAHLILI 139-142

Shokirov Tohirjon

CHOLG'U SOZLARINING YOSHLARNING MA'NAVIY YUKSALISHIDAGI
O'RNI VA AHAMIYATI (DUTOR VA RUBOB SOZLARI MISOLIDA) 143-148

Raxmatov Alisher Obidovich

YANGI O'ZBEKISTONDA SHAXS ZAMONAVIY IJTIMOYIY JARAYONLARGA
INTEGRATSIYALASHUVINING FALSAFIY TAHLILI 149-152

Abduraxmanova Nodiraxon Xusnutdinovna

HUQUQIY MADANIYAT VA DEMOKRATIYA:
IJTIMOIY FALSAFIY YONDASHUVLAR VA KONSEPSIYALAR 153-158

Axatova Dildora Axtamovna

IBN SINONING "RISOLAYI FIL-HUZN" ASARINING FALSAFIY TAHLILI 159-163

Toshiboboyev Maksud Jalilovich

AXBOROTLASHGAN JAMIYATDA SUN'IY INTELLEKT VA IJTIMOYIY JARAYONLAR
DIALEKTIKASI 164-168

Abdiyev G'ayrat Ergashevich

YANGI O'ZBEKISTON SIYOSIY AMALIYOTIDA YOSHLARNING IJTIMOYIY-SIYOSIY
FAOLLIGINING NAMOYON BO'LISH SHAKLLARI 169-174

<i>Axmedova Dilrabo Sa'dullayevna</i> GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA O'ZBEK YOSHLARINING MA'NAViy-AXLOQiy QARASHLARIDAGI O'ZGARISHLAR	175-179
<i>Sodirjonov Muhridin Mahamadaminovich</i> RAQAMLI JAMIYATDA INSON KAPITALI RIVOJLANISHI: NAZARIY VA AMALIY JIHATLAR.....	180-187
<i>Abduraxmonov Xasan Ibroximovich</i> YOSHLAR DUNYOQARASHIDA INNOVATSION TASHABBUSLARNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	188-192
<i>Norbo'tayev Islombek Musurmonovich</i> POSTHAQIQAT SIYOSATI: ALTERNATIV AXBOROT OQIMLARI ORQALI DEZINFORMATSIYA	193-198
<i>Ergashev Alijon Boxodirovich</i> AXBOROTLASHGAN JAMIYAT SHAROITIDA MILLIY O'ZLIKNI ANGLASHNING TRANSFORMATSIYASI.....	199-203
<i>Elmuradova Surayyo Abdijalilovna</i> AXBOROTLASHGAN JAMIYATDA OTA-ONA VA BOLA MUNOSABATLARINING YANGI MODEL.....	204-207
<i>Bobamirzayev Abdulaziz</i> RAZIYY AD-DIN AS-SARAXSIY HAYOTI VA ASARLARI HAQIDA ILK MA'LUMOTLAR.....	208-211
<i>Rasulov Azizxon Mukhamadqodirovich</i> AXBOROTLASHGAN JAMIYATDAGI IJTIMOiy O'ZGARISHLAR HAQIDA AYRIM MULOHAZALAR	212-216
<i>Do'snazarov Mirjalol Esanboy o'g'li</i> AXBOROTLASHGAN JAMIYATDA HAYOT VA O'LIM MUAMMOSINING FALSAFIY-AXLOQiy MEXANIZMLARI	217-221
<i>Beshimov Xamidjon Sayidovich</i> FALSAFADA INSON QADRI TUSHUNCHASINING MAZMUN-MOHİYATI VA GENEZISI	222-226
<i>Muhammadiyev Bekzod O'ktamjon o'g'li</i> VIRTUAL MULOQOTDA SHAXSLARARO MUNOSABATLARNING TRANSFORMATSIYASI VA UNING AXLOQiy JIHATLARI.....	227-231
<i>Kdirbaev Baxadir Berdaxovich</i> AXBOROT JAMIYATIDA MEDIA MADANIYATNING SOTSIOMADANIY TRANSFORMATSIYALARDAGI ROL.....	232-237
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Mamadaliyeva Naibaxon, Orifboyev Abdulloh</i> O'ZBEK TILIDA "HALOL" VA "HAROM" LEKSEMALARINING ZAMONAVIY SEMANTIK, PRAGMATIK VA SOTSIOMADANIY TAHLILI.....	238-245

<i>Уринбаева Дилбар Базаровна</i> СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ПЕСЕН УЗБЕКСКИХ И ТУРЕЦКИХ ПЕВЦОВ НА ОСНОВЕ КОМПЬЮТЕРНОЙ ЛИНГВИСТИКИ: НОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ	246-258
<i>Алиева Эльвина Аметовна, Нуруллаева Дилбар Алиевна</i> СИНТАКСИЧЕСКИЙ СПОСОБ ВЫРАЖЕНИЯ ЗНАЧЕНИЯ СРАВНЕНИЯ И ЕГО ОСНОВНЫЕ СРЕДСТВА НА ПРИМЕРЕ РАССКАЗОВ А.И. КУПРИНА	259-264
<i>Karimov Ulugbek Nusratovich</i> THE POETICS OF THE CHARACTERS' INNER WORLD IN "SPOOK COUNTRY"	265-269
<i>Sodiqova Baxtigul Ibodullayevna</i> POSTMODERN NARRATIVE TECHNIQUES IN JOHN FOWLES' WORKS: AN INTERTEXTUAL, LINGUISTIC, AND AESTHETIC APPROACH.....	270-275
<i>Tokimbetova Gulbahor Abatbayevna</i> QORAQALPOQ MUMTOZ SHOIRLAR LIRIKASINING JANRIY-TEMATIK XUSUSIYATLARI	276-279
<i>Isroilova Manzura Jamolovna</i> FRANSUZ PUBLITSISTIK MATNLARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	280-284
<i>Sobirjonova Muxlisa Sobirjonovna</i> YOLG'IZLIK FENOMENINING SEMANTIK SHAKLLANISHI VA UNING HISSIY TAJRIBADAGI IFODASI.....	285-290
<i>Bobojonov Dilshod Jumakul ugli</i> THE PRAGMATIC AND LINGUO-CULTURAL CLASSIFICATION OF NEWSPAPER HEADLINES.....	291-294
<i>Shamshetova Biybiayim Janibek qizi</i> LINGVISTIKA VA MADANIYATSHUNOSLIKDA ANTROPOSENTRIZM KONSEPSIYASI	295-302
<i>Xaitova Gulhayo Tovasharovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA MAKON VA ZAMON KATEGORIYASI DOIRASIDAGI YAQIN-UZOQ OPPOZITSIYASINING CHOG'ISHTIRMA TAHLILI	303-307
<i>Mardanova Mohira Davron qizi</i> THE ROLE OF "THE FINANCIER" IN WORLD LINGUISTICS	308-311
<i>Khalilova Shohista Muhammadi qizi</i> COMPARATIVE ANALYSIS OF UTOPIAN AND ANTI-UTOPIAN MOTIFS IN ENGLISH AND UZBEK PROSE	312-315
<i>Davlatova Shahnoza Muhammadiyevna</i> SUD VA TERGOV MOTIVLARINING ADABIY FUNKSIYASI	316-319
<i>Rustamov Dilshodbek</i> NUTQIY MULOQOT TAVSIFI	320-323
<i>Musayev Akmaljon Ibrogimovich</i> INGLIZ VA O'ZBEK DIPLOMATIK DISKURSIDA LEKSIK-SEMANTIK XUSUSIYATLAR VA TERMINOLOGIK TIZIMNING TALQINI	324-329
<i>Shamsuddinova Diyoraxon Yorqinbek qizi</i> INGLIZ VA O'ZBEK MEDIADISKURSINING LISONIY TAHLILI: TUZILISHI, XUSUSIYATLARI	330-333

<i>Numonova Mashxuraxon Qobiljon qizi</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA "SUV/WATER" KONSEPTINING LISONIY MODELLASHUVI: NOMINATIV VA KOMMUNIKATIV MAYDONLARNING QIYOSIY TADQIQI	334-342
<i>Норкулова Шахло Абдугофур кизи</i> СТИЛИСТИЧЕСКАЯ ОКРАСКА ПРОЗВИЩ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА КОММУНИКАЦИЮ ...	343-345
<i>Tursunova Javhar Bakir qizi</i> O'ZBEK TILINI LINGVOKULTUROLOGIK YONDASHUV ASOSIDA O'QITISH	346-350
<i>Xoshimova Mohigul Axmatovna</i> XIX-XX ASRLAR DOSTONCHILIGIDA ADABIY TA'SIR MASALASI	351-355
<i>Омонова Мадина Аслиддиновна</i> ЛЕКСИЧЕСКИЕ ЛАКУНЫ УЗБЕКСКОЙ КУЛЬТУРЫ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ: ПРОБЛЕМЫ НЕПЕРЕВОДИМЫХ КОНЦЕПТОВ	356-361
<i>Abdulkhakova Dilafruz Shamsiddinovna</i> PERSPECTIVES AND THEORETICAL APPROACHES TO FORMULAIC EXPRESSIONS	362-370
<i>Abduraimova Mahliyo Valijon qizi</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA GAZ SANOAT TERMINLARINING SHAKLLANISH USULLARI.....	371-373
<i>Rajat Choudhary</i> LATIN: THE TIMELESS LANGUAGE OF MEDICINE	374-377
<i>Клеблеева Резеда Радионовна</i> МИФОПОЭТИКА КАК КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА ЛИТЕРАТУРНОГО ТВОРЧЕСТВА	378-381
<i>Irbutaeva Nigora, Ozodova Dilafruz, Xoliqova Sabina</i> RUS TILIDA SO'ZLASHMAYDIGAN TALABALAR UCHUN RUS TILI DARSLARIDA QO'SHIQ MATERIALLARIDAN FOYDALANISH	382-385
<i>Dilbarjonov Ismoiljon, Gavxaroy Isroiljon qizi</i> SPORT TERMINLARINING UMUMIY XUSUSIYATLARI	386-389
<i>Arapjonova Zebo Otabek qizi</i> THE IMPACT OF ACCENT AND PRONUNCIATION ON COMMUNICATION IN GLOBAL ENGLISH.....	390-394
<i>Qarshiyeva Muxarram Shuxratovna</i> THE ADAPTATION PROCESS OF TERMS BORROWED INTO UZBEK FROM RUSSIAN AND ENGLISH LANGUAGES.....	395-399

12.00.00 - YURIDIK FANLAR

<i>Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich</i> JAMOAVIY MEHNAT NIZOLARINI HAL ETISH: MILLIY VA XORIJIY TAJRIBA.....	400-407
<i>Zokirov Sherzod Ilxom o'g'li</i> PROKURATURA ORGANLARIDA SUN'IY INTELLEKTNI JORIY QILISH ORQALI MUROJAATLAR BILAN ISHLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	408-415
<i>Shermatov Nuriddin, Jamshidbek Ibrokhimov</i> SUN'IY INTELLEKT (AI) VA ADDITIV ISHLAB CHIQRISH (AM) INTEGRATSIYASI SHAROITIDA INSON HUQUQLARI HAMDA FUQAROLIK-HUQUQIY JAVOBGARLIKNING NAZARIY-HUQUQIY MUAMMOLARI.....	416-428

<i>G'ulommamatova Parvina Akbarali qizi</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING KRIPTO-AKTIVLAR SOHASIDAGI JINOYATLARNI OLDINI OLISH VA TARTIBGA SOLISH BORASIDAGI XALQARO-HUQUQIY HAMKORLIGINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	429-435
<i>Djalilov Javoxir Abdumajitovich</i> ISBOT QILISHNING UMUMIY SHARTLARI MAZMUNI VA TASNIFLANISHI	436-443
<i>Normurodova Behro'za Xolmo'minovna</i> RAQAMLI DALILLARNI TO'PLASHDA XALQARO TASHKILOTLARNING O'RNI.....	444-450
<i>Ismailov Bekjon Salixovich</i> NOGIRONLIGI BO'LGAN SHAXSLAR MEHNAT HUQUQINI TA'MINLASHNING HUQUQIY KAFOLATLARI TAHLILI	451-456
<i>Mahmarahimov Ixtiyor Baxtiyorovich</i> DAVLAT XARIDLARI VA TENDER SAVDOLARIDA RAQOBATGA QARSHI XATTI-HARAKATLARNING HUQUQIY OQIBATLARI.....	457-463
<i>Almatov Sanjar Zokirovich</i> DINIY EKSTREMIZMGA QARSHI KURASHISHNING HUQUQIY ASOSLARI.....	464-467
<i>Djuraev Farxod Eshboevich</i> JINOYATCHILIKKA QARSHI KURASHDA TEZKOR-QIDIRUV FAOLIYATI USULLARINING NAZARIY VA AMALIY AHAMIYATI.....	468-473
<i>Sadikova Dilafruz Radjabovna</i> O'ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARIDAN FOYDALANISH SOHASIDA SUG'URTA MEKANIZMINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI.....	474-481
<i>Сайфиддинов Аклиддин Анваржон огли</i> МЕСТНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ В УЗБЕКИСТАНЕ: ПРАВОВЫЕ И ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ МЕХАНИЗМЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ КЕНГАШЕЙ И ХОКИМИЯТОВ	482-488
<i>Olimov Abbosjon</i> SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYASI: TUSHUNCHASI, TURLARI VA TARIXIY RIVOJLANISHI.....	489-494

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

<i>Djamaldinova Shaxlo Obloberdiyevna</i> TIBBIYOT OLIYGOHI TALABALARIDA HISSIY VA KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY JIHATLARI	495-500
<i>Муталипова Мавлюда Жунайдуллаевна</i> НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКАЯ СУТЬ АКЦИОЛОГИЧЕСКОГО ПОДХОДА	501-506
<i>Джуманиязов Фарход Улугбекович</i> РАЗРАБОТКА СИСТЕМЫ МЕТОДОВ И ПРИЁМОВ ОБУЧЕНИЯ, НАПРАВЛЕННЫХ НА РАЗВИТИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ СПОСОБНОСТЕЙ И КРЕАТИВНОГО МЫШЛЕНИЯ УЧАЩИХСЯ	507-510
<i>Kuvatova Nozima Baxtiyorovna</i> TA'LIM TIZIMIDA O'QITUVCHINING MULOQOT KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISH	511-515

<i>Xudayberdiyeva Nilufar Bozorovna</i> TABIIY FANLARNI KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV ASOSIDA O'QITISH TEKNOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	516-519
<i>Pirimbetov Bxit Allabaevich</i> BO'LAJAK O'QITUVCHIDA PEDAGOGIK ARTISTIZMNING TARKIBIY QISMLARI	520-526
<i>Djalolov Furqat Fattohovich</i> TA'LIM SIFATINI TA'MINLASHDA TO'LIQ O'ZLASHTIRISH TEKNOLOGIYASINING ROLI.....	527-531
<i>Uteniyazov Karimbay Kuanishbaevich, Eshmuratov Marat Tangatarovich</i> PEDAGOGICAL STRATEGIES AND THE INTEGRATION OF ICT IN TEACHING FOOD PHYSIOLOGY: INNOVATIVE APPROACHES IN HIGHER EDUCATION	532-538
<i>Habibullayeva Shoirra</i> O'ZBEK TILINI IKKINCHI TIL SIFATIDA O'QITISHDA INTERAKTIV METODLARDAN FOYDALANISHNING TAMOIYILLARI	539-542
<i>Abatov Jalğasbay Orınbaevich</i> TASVIRIY SAN'AT KOMPOZITSIYALARIDA RANGLARDAN FOYDALANISH USULLARI..	543-548
<i>Azzamov Yusuf Rajaboyevich</i> TALABALARNING MUSTAQIL TA'LIM KOMPETENSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA RAQAMLI RESURSLAR VA PLATFORMALAR: TAHLIL VA TASNIF.....	549-553
<i>Джумаева Зарина Бобохон кизи, Жаббарова Паризода Илхомжон кизи</i> МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ОТНОСИТЕЛЬНЫХ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ	554-556

Received: 20 November 2025

Accepted: 1 December 2025

Published: 15 December 2025

Article / Original Paper

THE ROLE OF WOMEN IN PEDAGOGICAL ACTIVITY: HISTORICAL DEVELOPMENT AND CURRENT TRENDS

Elboyeva Shakhnoza,

Senior teacher,

University of Economics and Pedagogy, Karshi

Department of "History and Social Sciences"

E-mail: elboyeva qarshi@gmail.com

Abstract. This article examines the role of women in pedagogical activity from a historical perspective and highlights current trends in the education system. It analyzes women's contribution to the educational process, their status in the pedagogical field, their impact on social development, and reforms aimed at promoting gender equality. The article discusses historical stages as well as modern opportunities for the professional development of female educators.

Keywords: women, pedagogy, history of education, female educators, gender equality, education system, social role, development trends.

XOTIN-QIZLARNING PEDAGOGIK FAOLIYATDA TUTGAN O'RNİ: TARIXIY JARAYON VA HOZIRGI TENDENSIYALAR

Elboyeva Shaxnoza,

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti

"Tarix va ijtimoiy fanlar" kafedrası katta o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada xotin-qizlarning pedagogik faoliyatda tutgan o'rni tarixiy nuqtai nazardan tahlil qilinadi, shuningdek, ta'lim tizimidagi hozirgi tendensiyalar yoritiladi. Ayollarning ta'lim jarayoniga qo'shgan hissasi, ularning pedagogik faoliyatda tutgan mavqeyi, jamiyat taraqqiyotiga ta'siri hamda gender tengligini ta'minlashga qaratilgan islohotlar o'rganiladi. Maqolada tarixiy bosqichlar bilan bir qatorda zamonaviy ta'lim tizimidagi ayol pedagoglarning roli va ularning professional rivojlanish imkoniyatlari ham yoritib beriladi.

Kalit so'zlar: xotin-qizlar, pedagogika, ta'lim tarixi, ayol pedagoglar, gender tengligi, ta'lim tizimi, ijtimoiy rol, rivojlanish tendensiyalari.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I12Y2025N11>

Kirish. Xotin-qizlarning pedagogik faoliyatdagi o'rni jamiyat taraqqiyotining barcha bosqichlarida muhim omil sifatida namoyon bo'lib kelgan. Ta'lim tizimi inson kapitalini shakllantiruvchi asosiy ijtimoiy institut hisoblanadi va uning samaradorligi ko'p jihatdan pedagogik korpusning tarkibi, ayniqsa ayol o'qituvchilarning faolligi va kasbiy salohiyatiga bog'liqdir.

O'zbekiston tarixiy rivojlanish jarayoniga nazar tashlaganda, xotin-qizlarning ta'lim jarayonidagi ishtiroki qadimgi davrlardan boshlab shakllanganini ko'rish mumkin. O'rta asr manbalarida ayollar savodxonligi va ularning tarbiyaviy jarayonlarda ishtiroki haqida ma'lumotlar uchrashi, bu hududda ayolning ilm egallashga bo'lgan intilishida ma'lum izchillik

mavjud bo'lganini bildiradi. Biroq patriarxal tuzumning ustuvorligi tufayli bu jarayon keng ko'lam kasb etmagan [1, B.65].

Xotin-qizlarning pedagogik faoliyatda tutgan o'rni bo'yicha ilmiy adabiyotlar tahlili ushbu masala tarixiy, sotsiologik, pedagogik va gender tadqiqotlari kesishgan murakkab ilmiy yo'nalish ekanini ko'rsatadi[2, B.88].

Dastlabki manbalarda ayollarning ta'lim jarayonidagi ishtiroki ko'proq tarixiy va madaniy kontekstda yoritilgan bo'lib, unda ayollarning savodxonlik darajasi, oilaviy tarbiyada tutgan o'rni va diniy-madaniy me'yorlar bilan bog'liq cheklovlar ko'proq tasvirlangan. Markaziy Osiyo tarixiga oid tadqiqotlarda, xususan, A. Qori-Niyoziy, B. Ahmedov, Y. G'ulomov va boshqa tarixchilarning ishlarida qadimgi va o'rta asr jamiyatida ayollarning ilimga munosabati, ba'zi madrasalar faoliyatida ayollar qatnashganligi yoki ularga alohida ta'lim shakllari mavjud bo'lgani haqida fikrlar uchraydi. Bu tadqiqotlar ayollar ta'limining tarixiy ildizlari chuqur ekanini ko'rsatadi, ammo o'sha davrlarda pedagogik faoliyatga ayollar keng jalb etilmaganini ham tasdiqlaydi[3, B.101].

Jadidchilik harakati va XX asr boshlariga oid ilmiy tadqiqotlar, xususan, A. Avloniy, M. Behbudiy, Fitrat, Munavvarqori kabi ma'rifatparvarlarning pedagogik merosi tahlil qilingan ishlar ayollar ta'limi masalasining yangi bosqichga ko'tarilganini ta'kidlaydi. Sh. Vohidov, A. Muhammadiyev, H. Boltaboevlarning jadid pedagogikasi haqidagi tadqiqotlarida qizlar maktablarining ochilishi, ayol o'qituvchilarni tayyorlash jarayonlari, ayollarni ma'rifat sohasiga jalb etish bo'yicha g'oyalar keng tahlil qilinadi. Ushbu adabiyotlar ayollar ta'limi va pedagogik faoliyatining zamonaviy rivoji aynan shu davrdan boshlanganini ilmiy asoslaydi[4, B.54].

Sovet davri ta'lim tizimi bo'yicha amalga oshirilgan tadqiqotlar — Z. I. Glinskaya, E. I. Kabanov, A. Vyatkin, shuningdek, O'zbekistonlik pedagog olimlardan M. Ochilov, A. H. Saidov, A. Ikromovlarning ishlarida ayollarning pedagogik mehnatga keng jalb etilishi, gender tengligi g'oyasining davlat ideologiyasining bir qismi sifatida shakllanganligi ko'rsatib beriladi. Bu davr adabiyotlari ayol o'qituvchilar sonining oshishi, ular uchun tashkil etilgan maxsus pedagogika institutlari, malaka oshirish tizimlari hamda o'qituvchilikning ayollar kasbiga aylanishi jarayonlarini aniq ma'lumotlar asosida yoritadi. Ammo ko'plab tadqiqotlar sovet davridagi gender tenglikning ko'proq formal xarakterga ega bo'lganini, ayolning haqiqiy ijtimoiy mavqeyidan ko'ra siyosiy statistika uchun xizmat qilganini ham ta'kidlaydi[5, B.13].

Mustaqillik davrida ilmiy adabiyotlarda ayollarning pedagogik faoliyatdagi o'rniga nisbatan yondashuv tubdan o'zgargan. H. T. Tolipova, M. Nishonova, M. Raxmatova, N. Qo'ldosheva, R. Jo'rayev kabi olimlar ta'limda gender tengligini ta'minlash, ayol pedagoglarning kasbiy salohiyatini rivojlantirish, ularning boshqaruv lavozimlaridagi faolligini kuchaytirish masalalarini yoritgan. Gender psixologiyasi bo'yicha tadqiqotlar — S. Bemning gender sxemalari nazariyasi, E. Eriksonning ijtimoiy rivojlanish bosqichlari, G. Chodorowning ijtimoiylashuv jarayonida ayolning tarbiyaviy funksiyalari haqidagi ishlari — ayol pedagoglarning kasbiy faoliyatdagi kommunikativ, emotsional va empatik ustunliklari borligini ilmiy asoslaydi. Bu nazariyalar o'zbek pedagogik tadqiqotlarida ham qo'llanilib, ayol o'qituvchilarning tarbiyaviy jarayonni samarali tashkil etishdagi tabiiy psixologik jihatlari alohida e'tirof etilgan[6, B.32].

Zamonaviy ilmiy adabiyotlarda raqamli pedagogika, innovatsion ta'lim texnologiyalari va ayollarning bu jarayonlardagi ishtiroki alohida yo'nalish sifatida shakllangan. J. Hattie, L. Darling-Hammond, R. Fullan kabi xalqaro ta'lim nazariyotchilarining ishlari ayol

pedagoglarning innovatsion muhitga moslashuvi, raqamli kompetensiyalarining o'sishi, ta'lim sifatiga ta'siri kabi ko'rsatkichlar bilan bog'liq holda o'rganiladi. O'zbek tadqiqotchilari — X. Abdurahmonova, D. Karimova, M. Inagamova va boshqalar — ayol o'qituvchilarning raqamli savodxonligi, masofaviy ta'lim jarayonidagi motivatsiya va kasbiy moslashuvini empirik tadqiqotlar asosida tahlil qilishgan. Bu adabiyotlar hozirgi davrda ayol pedagoglarning o'rni nafaqat an'anaviy ta'lim, balki raqamli transformatsiya jarayonida ham ortib borayotganini ko'rsatadi[7, B.9].

Ilmiy adabiyotlarda qayd etiladigan yana bir yo'nalish — ayol pedagoglarning kasbiy faoliyatiga to'sqinlik qiluvchi omillar tahlilidir. Xususan, gender stereotiplari, mehnat yuklamasining yuqoriligi, oila va kasb o'rtasidagi rollarni uyg'unlashtirishdagi qiyinchiliklar, ilmiy faoliyat uchun yetarli sharoitlarning yo'qligi kabi muammolar ko'plab tadqiqotchilar tomonidan qayd etilgan. Jahon tajribasiga oid adabiyotlarda Finlandiya, Kanada, Janubiy Koreya va Yevropa davlatlarida ayol pedagoglar uchun yaratilgan qo'llab-quvvatlov tizimlari, yetakchilik kompetensiyalarini rivojlantirish dasturlari, mentorlik va psixologik yordam mexanizmlari ta'lim samaradorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi ilmiy asoslangan. Bu tajribalar mahalliy tadqiqotlarda ham solishtirma tahlil qilinib, O'zbekiston sharoitida qo'llash imkoniyatlari ko'rib chiqilgan.

Umuman olganda, ilmiy adabiyotlar tahlili xotin-qizlarning pedagogik faoliyatdagi o'rni tarixiy, ijtimoiy, madaniy va pedagogik omillar ta'sirida izchil rivojlanib borgan kompleks jarayon ekanini ko'rsatadi. Zamonaviy tadqiqotlarda ayol pedagogning nafaqat son jihatdan ustunligi, balki ta'lim sifatiga ta'sir etuvchi ijtimoiy-psixologik, kommunikativ va boshqaruv kompetensiyalaridagi ustunliklari ham chuqur tahlil qilinmoqda. Shuningdek, gender tengligining ta'minlanishi, ayollarning ilmiy va rahbarlik faoliyatidagi faolligini oshirish, raqamli ta'lim sharoitiga moslashtirish kabi yo'nalishlar kelgusidagi ilmiy izlanishlar uchun keng imkoniyat yaratadi. Shu bois mazkur mavzuga oid ilmiy adabiyotlar korpusi tobora boyib borayotgan va zamonaviy ta'lim siyosatining muhim komponentiga aylangan ilmiy maydon sifatida e'tirof etilishi mumkin[8, B.73].

XIX asr oxiri va XX asr boshlarida yuzaga kelgan jadidchilik harakati ayollar ta'limi tarixida yangi bosqichni boshlab berdi. Ma'rifatparvar ziyolilar qizlar maktablarini tashkil etish, ayol o'qituvchilar tayyorlash g'oyasini ilgari surib, hududda ilk bor tizimli ravishda ayollarning pedagogik faoliyatga jalb qilinishiga zamin yaratdi. Ana shu davrdan boshlab xotin-qizlar nafaqat ta'lim oluvchi, balki ta'lim beruvchi sifatida ham jamiyat hayotida faol namoyon bo'la boshladi. Sovet davrida esa bu jarayon davlat siyosati darajasida qo'llab-quvvatlandi. Ayollarni ijtimoiy mehnatga jalb qilish siyosati natijasida o'qituvchilik kasbi ayollar uchun eng ommaviy kasblardan biriga aylandi. XX asrning ikkinchi yarmida maktab o'qituvchilarining aksariyatini xotin-qizlar tashkil etgani ta'lim tizimida ayol pedagoglarning yetakchi mavqega ega bo'lganini ko'rsatadi.

O'zbekiston mustaqillik yillarida xotin-qizlarning pedagogik sohadagi o'rni va mavqeyini mustahkamlashga alohida e'tibor qaratildi. Gender tenglikni ta'minlash va ayollar faoliyatini qo'llab-quvvatlash bo'yicha qabul qilingan davlat dasturlari, qonunlar va institutlarning faoliyati ayol pedagoglarning ta'lim tizimidagi rolini yanada kuchaytirdi. Bugungi kunda maktabgacha ta'lim, boshlang'ich ta'lim, filologiya, psixologiya, pedagogika kabi yo'nalishlarda ayollar yetakchi o'rinni egallab, ta'lim jarayonining asosiy harakatlantiruvchi subyektiga aylangan. Ular nafaqat o'quv-tarbiya jarayonida, balki ilmiy-pedagogik tadqiqotlar,

innovatsion metodikalar ishlab chiqish, raqamli ta'lim texnologiyalarini joriy etish kabi dolzarb yo'nalishlarda ham faol ishtirok etmoqda[9, B.101].

Raqamli transformatsiya sharoitida ayol pedagoglarning kasbiy qobiliyatlari va psixologik ustunliklari yanada muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ularning kommunikativ kompetensiyalari, emotsional barqarorligi, individual yondashuvga moyilligi o'quvchi shaxsini har tomonlama rivojlantirishda katta samara bermoqda. Bundan tashqari, ayollar orasida ta'lim muassasalari rahbarlari, ilmiy unvon egalari, xalqaro loyihalarda ishtirok etuvchi tadqiqotchilar sonining ortib borayotgani ularning nafaqat pedagogik, balki tashkiliy va ilmiy faoliyatda ham o'z o'rnini mustahkamlab borayotganidan dalolat beradi.

Shu bilan birga, ayol pedagoglarning faoliyatida hali ham dolzarb bo'lib qolayotgan ayrim muammolar mavjud. Xususan, mehnat yuklamasining yuqoriligi, oilaviy vazifalar bilan kasbiy faoliyatni uyg'unlashtirish qiyinligi, ayrim hududlarda gender stereotiplarining saqlanib qolishi, ilmiy faoliyat uchun zarur sharoitlarning yetarli emasligi ayollarning kasbiy o'sishiga ma'lum darajada to'sqinlik qiladi. Zamonaviy islohotlar bu muammolarni bartaraf etishga qaratilgan bo'lsa-da, ushbu jarayon izchil tarzda davom ettirilishi talab etiladi[10, B.28].

Xulosa qilib aytganda, xotin-qizlarning pedagogik faoliyatdagi o'zni tarixiy jarayon davomida bosqichma-bosqich rivojlanib, bugungi kunda ta'lim tizimining eng muhim tarkibiy qismlaridan biriga aylangan. Ularning jamiyat ma'naviyati va ta'lim sifati taraqqiyotiga qo'shayotgan hissasi beqiyosdir. Ayol pedagoglarning professional salohiyatini yanada rivojlantirish, ilmiy izlanishlarga keng yo'l ochish, ularni ta'limning strategik boshqaruvi jarayoniga faol jalb etish kelgusida ta'lim tizimi barqaror va raqobatbardosh rivojlanishining muhim omillaridan biri bo'lib qoladi.

Xotin-qizlarning pedagogik faoliyatda tutgan o'zni bo'yicha amalga oshirilgan ilmiy tahlillar shuni ko'rsatadiki, ayol pedagoglarning ta'lim jarayonidagi roli tarixiy, ijtimoiy va madaniy omillar ta'sirida izchil ravishda evolyutsiyalashib borgan murakkab jarayondir. Qadimgi manbalardagi ayollar savodxonligi haqidagi ma'lumotlardan tortib, jadidchilik davrida qizlar maktablarining tashkil etilishi va sovet davrida ayollar pedagogik kasbning asosiy tayanchiga aylangani, shuningdek, mustaqillik yillarida gender tenglik siyosati orqali ayollarning ta'lim sohasidagi mavqeyi mustahkamlanganigacha bo'lgan butun tarixiy dinamikada ayol pedagoglar ta'lim tizimining ajralmas qismi sifatida shakllangan. Hozirgi davr ilmiy adabiyotlarining tahlili ayol o'qituvchilarning nafaqat son jihatdan ustunligini, balki ta'lim sifati, tarbiyaviy jarayon samaradorligi, raqamli ta'limga moslashuv, kommunikativ va emotsional kompetensiyalar bo'yicha ustun afzalliklarga ega ekanini ko'rsatadi. Shu bilan birga, gender stereotiplari, mehnat yuklamasining yuqoriligi, oilaviy va kasbiy rollarni uyg'unlashtirishdagi qiyinchiliklar kabi omillar ayol pedagoglarning professional rivojiga to'liq imkon bermasligi ham ilmiy manbalarda qayd etilgan.

Umuman olganda, ilmiy tahlillar ayollarning pedagogik faoliyatda tutgan o'zni ta'lim tizimining barqaror rivojlanishi, inson kapitalini shakllantirish va jamiyatning ma'naviy yetukligini ta'minlashda muhim strategik omil ekanini tasdiqlaydi. Ayol pedagoglarning ilmiy-pedagogik salohiyati, tarbiyaviy ta'siri va innovatsion jarayonlardagi faolligini qo'llab-quvvatlash kelajak ta'limining sifatini belgilovchi ustuvor yo'nalish sifatida e'tirof etilishi lozim.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. A.Avloniy Turkiy Guliston yoxud axloq.– Toshkent: O'qituvchi, 1992. – 160 b.
2. M. Behbudiy Tanlangan asarlar. – Toshkent: Ma'naviyat, 2019. – 240 b.

3. H.Boltaboev Jadid maktablari va pedagogik g'oyalar. – Toshkent: Fan, 2001. – 212 b.
4. N. Qo'ldosheva Gender pedagogikasi asoslari.– Toshkent: Innovatsion Ziyosiy, 2020. – 184 b.
5. M.Nishonova Pedagogika tarixi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2014. – 256 b.
6. T. Tolipova Oila va gender masalalari bo'yicha ilmiy izlanishlar. – Toshkent: O'zRFA, 2017. – 198 b.
7. D.Karimova Ayollarning professional rivojlanishi: psixologik yondashuv. – Toshkent: Universitet, 2021. – 174 b.
8. X.Abdurahmonova Raqamli ta'lim jarayonida pedagog kompetensiyasini rivojlantirish.– Toshkent: Ta'lim nashriyoti, 2022. – 203 b.
9. M.Ochilov Pedagogika nazariyasi. – Toshkent: O'qituvchi, 1998. – 304 b.
10. H.Saidov O'zbekiston ta'lim tizimi va gender tenglik muammolari. – Toshkent: Adolat, 2015. – 220 b.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 12 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).